

Vizes élőhelyek helyreállítása és legeltetés a Gerje-Perje-síkon

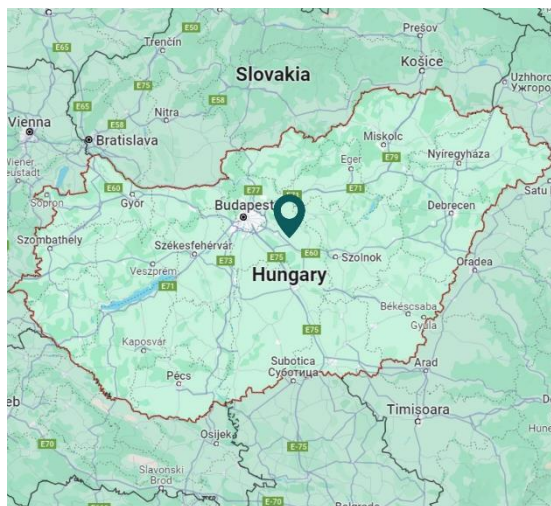
MAGYARORSZÁG

Készítette: Szendrői Róbert

Alapadatok^{1,2}

- **Időtartam:** 2016. január – 2022. augusztus
- **A projekt teljes költségvetése:** 600 471 817 Ft (kb. 1,5 millió euró)
- **Finanszírozás:** Kohéziós Alapok, Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program

[A projekt weboldala](#)

A projekt áttekintése

A projekt helyszíne Pest megyében található, Magyarország két nagy folyója, a Duna és a Tisza között, az Alföld északi részén. A tágabb tájegységben tölgyerdők, löszgyepek, homokdűnék és szikes élőhelyek fekszenek.

¹ [Megújult a Famosi Madárvárta és az Egreskátai Major](#), *Turizmus online*. (A megtekintés ideje: 2024. február 1.)

² [palyazat.gov.hu](#). (A megtekintés ideje: 2024. február 1.)

A projekt fő célkitűzései közé tartozott a hosszú távú vízellátás biztosítása a térség több vizes élőhelye számára és a talajvízszintre gyakorolt pozitív hatás. További fontos célkitűzés volt az Egreskátai Major átalakítása oly módon, hogy az alkalmas legyen a Natura 2000-es réteken legelő állatok téli szállásaként szolgálni.

A probléma feltárása

A területen több vizes élőhely is található. Az elmúlt két évszázadban kiépített vízgazdálkodási rendszer megléte előtt a környék rendszeresen vízjárta terület volt. A csatornák kiépültek, a mocsarakat, lápokot lecsapolták és szántóföldre alakították. Ez a földhasználatváltás az egész országban jellemző volt és szinte mindenütt talajvízcsökkenést okozott.

A projekt megközelítése

„A kiemelt jelentőségű, országosan ritka pannon szikes, vizes élőhelyek rekonstrukciója a Gerje–Perje-síkon” című projekt keretében kilenc vízfolyás mentén tizenhárom vízgazdálkodási műtárgyat építettek ki, fenékküszöböket, gátakat és zsilipeket. Ezek segítségével a vizet szabályozott módon lehet a régi folyómedrekbe, torkolatokba, szikesekbe, lápokba és rétekre engedni.

A projekt kulcsfontosságú szempontja volt a hosszú távú vízborítás biztosítása, valamint az, hogy a víz lassan tudjon beszivárogni a talajba, ami kedvezően befolyásolja a talajvízszintet. Ezt a projekt úgy oldotta meg, hogy a meglévő patakokat részben átirányították a rétekre, így a víz lassan elárasztotta a területet.

A projekt másik eleme a legeltetéshez kapcsolódik: a terület a hagyományos magyar szürkemarha számára jól használható téli szálláshely kialakítására. A Duna–Ipoly Nemzeti Parknak egy több mint 200 állatból álló gulyája van. Takarmánytároló, tűzivértározó, új ivókutak, új betonkarám és kerítés épült az állatok téli szállásához, akik tavasztól ősziig legelnek a Tápió–Hajta Vidéke Tájvédelmi Körzet legnagyobb legelőjén.

Jó a természetnek és az embereknek

A projektnek számos eredménye volt mind a megvalósítás során, mind azt követően:

- A Körös-patak, amely csaknem egy évszázadig száraz volt, helyreállt, és ma már működő vízfolyás és vizes élőhely.
- A korábban kopár tájban nyüzög az élet: vándormadarak pihennek meg, újra megjelent a piros lábú cankó (*Tringa totanus*), a fehér gólya (*Ciconia ciconia*) és különböző kételtűek is.
- Az eurázsiai hódok (*Castor fiber*) 2019 körül jelentek meg, és továbbfejlesztették a mesterséges fenékküszöböket.
- Az árvíz pozitívan befolyásolta a mezőgazdasági tevékenységet. Miután a víz eltűnt (beszivárgott vagy elpárolgott), a területet legeltetésére használják. E földek nagy része magántulajdonban van. A helyi gazdák üdvözölték a beavatkozásokat, mert megértették, hogy a talajvíz pótlása a sikeres gazdálkodás elengedhetetlen feltétele. A természetvédelem és a mezőgazdaság közös célokat talált a projektben.

Példamutatás

A beruházás hosszú távon biztosítja a 600 hektáros Nyík-réten az extenzív legeltetés fenntarthatóságát, és ezen keresztül a Hajta mentén a különleges természetmegőrzési területen található Natura 2000 fajok és élőhelyek megőrzését. Ezek a beavatkozások példaértékűek, és számos más aszály sújtotta területen is szükség van rájuk. Sajnos a legtöbb esetben a nemzeti parkok igazgatóságai földhasználatváltással kapcsolatos projekteket csak akkor tudnak végrehajtani, ha ők a vagyongazdálkodók. Ezért elengedhetetlen az ágazatok közötti együttműködés fokozása és a közös munkához szükséges intézményi infrastruktúra megteremtése.

További információk:

Ujj Zsuzsanna

MTVSZ – Föld Barátai Magyarország

ujj.zsuzsanna@mtvsz.hu

Eredeti szöveg és további esettanulmányok: bankwatch.org/supporting-biodiversity#ledbynature